Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 17ης Μαρτίου 2016*

«Προδικαστική παραπομπή — Χώρος ελευθερίας, ασφάλειας και δικαιοσύνης — Δικαστική συνεργασία σε αστικές υποθέσεις — Κανονισμός (ΕΚ) 44/2001 — Συμβάσεις προβλέπουσες την υποχρέωση ρουμανικής επιχειρήσεως να μεταβιβάσει σήματα σε επιχείρηση η οποία έχει την έδρα της σε τρίτο κράτος — Άρνηση — Ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων τρίτου κράτους — Παράσταση της εναγομένης ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων χωρίς να προταθεί ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας — Εφαρμοστέοι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας»

Στην υπόθεση C-175/15,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Înalta Curte de Casație și Justiție (Ρουμανία) με απόφαση της 5ης Δεκεμβρίου 2014, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 20 Απριλίου 2015, στο πλαίσιο της δίκης

Taser International Inc.

κατά

SC Gate 4 Business SRL,

Cristian Mircea Anastasiu,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Arabadjiev, πρόεδρο τμήματος, J.-C. Bonichot (εισηγητή) και C. G. Fernlund, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— η Taser International Inc., εκπροσωπούμενη από τους S. Olaru, C. Radbâță, και E. Bondalici, avocats,

— η Ρουμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον R. H. Radu και την D. M. Bulancea,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την J. García-Valdecasas Dorrego,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ρουμανική.

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από την C. Gheorghiu και τον M. Wilderspin,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία των άρθρων 22, σημείο 4, 23, παράγραφος 5, και 24 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 12, σ. 1).

2 Η εν λόγω αίτηση υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Taser International Inc. (στο εξής: Taser International), εταιρίας με έδρα τις Ηνωμένες Πολιτείες, και της SC Gate 4 Business SRL (στο εξής: Gate 4), εταιρίας με έδρα τη Ρουμανία, και του C. M. Anastasiu, διαχειριστή της Gate 4, σχετικά με την εκπλήρωση της συμβατικής υποχρεώσεως της δεύτερης ως άνω εταιρίας να μεταβιβάσει σήματα στην Taser International.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, του κανονισμού 44/2001 έχει ως εξής:

«Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, ανεξάρτητα από το είδος του δικαστηρίου. Δεν καλύπτει ιδίως φορολογικές, τελωνειακές ή διοικητικές υποθέσεις.»

4 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού ορίζει τα εξής:

«Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κανονισμού, τα πρόσωπα που έχουν την κατοικία τους στο έδαφος κράτους μέλους ενάγονται ενώπιον των δικαστηρίων αυτού του κράτους μέλους, ανεξάρτητα από την ιθαγένειά τους.»

5 Το άρθρο 22 του ως άνω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Αποκλειστική διεθνής δικαιοδοσία», προβλέπει τα εξής:

«Αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η κατοικία, έχουν:

[…]

4. σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, σημάτων, σχεδίων και προτύπων και άλλων ανάλογων δικαιωμάτων τα οποία επιδέχονται κατάθεση ή καταχώριση, τα δικαστήρια του συμβαλλόμενου κράτους στο έδαφος του οποίου η κατάθεση ή καταχώριση ζητήθηκε, πραγματοποιήθηκε ή θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκε σύμφωνα με διεθνή σύμβαση.

[…]»

6 Κατά το άρθρο 23 του ίδιου κανονισμού:

«1. Αν τα μέρη, από τα οποία ένα τουλάχιστον έχει την κατοικία του στο έδαφος κράτους μέλους, συμφώνησαν ότι ένα δικαστήριο ή τα δικαστήρια κράτους μέλους θα δικάζουν τις διαφορές που έχουν προκύψει ή που θα προκύψουν από συγκεκριμένη έννομη σχέση, το δικαστήριο αυτό ή τα δικαστήρια του κράτους αυτού έχουν διεθνή δικαιοδοσία. Αυτή η δικαιοδοσία είναι αποκλειστική εκτός αν τα μέρη συμφώνησαν άλλως. […]

[…]

5. Οι συμφωνίες διεθνούς δικαιοδοσίας καθώς και οι ανάλογες ρήτρες της συστατικής πράξεως του trust δεν παράγουν αποτελέσματα αν είναι αντίθετες προς τις διατάξεις των άρθρων 13, 17 και 21 ή αν τα δικαστήρια, τη διεθνή δικαιοδοσία των οποίων αποκλείουν, έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

7 Το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει ως εξής:

«Πέραν των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού, το δικαστήριο κράτους μέλους ενώπιον του οποίου ο εναγόμενος παρίσταται αποκτά διεθνή δικαιοδοσία. Ο κανόνας αυτός δεν εφαρμόζεται, αν η παράσταση έχει ως σκοπό την αμφισβήτηση της διεθνούς δικαιοδοσίας ή αν υπάρχει άλλο δικαστήριο με αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία σύμφωνα με το άρθρο 22.»

Το ρουμανικό δίκαιο

8 Ο νόμος 84/1998 περί σημάτων και γεωγραφικών ενδείξεων προβλέπει, στο άρθρο του 41, παράγραφος 1, τα εξής:

«Τα δικαιώματα επί σήματος δύνανται να μεταβιβαστούν, ανεξαρτήτως της μεταβιβάσεως της επιχειρήσεως της οποίας το εν λόγω σήμα αποτελεί στοιχείο. Η μεταβίβαση γίνεται εγγράφως και υπογράφεται από τους συμβαλλομένους, επί ποινή ακυρότητας. […]»

9 Κατά το άρθρο 42 του νόμου αυτού:

«1. Η αίτηση καταχωρίσεως της μεταβιβάσεως πρέπει να συνοδεύεται από την πράξη η οποία αποδεικνύει την αλλαγή του δικαιούχου του σήματος.

2. Το Εθνικό γραφείο ευρεσιτεχνιών και εμπορικών σημάτων (OSIM) απορρίπτει την καταχώριση της μεταβιβάσεως εάν προκύπτει προδήλως ότι εξαιτίας της το κοινό παραπλανάται ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική προέλευση των προϊόντων ή υπηρεσιών για τα οποία έχει καταχωριστεί το σήμα, με εξαίρεση την περίπτωση κατά την οποία ο υπερ ού η μεταβίβαση δέχεται να περιοριστεί η μεταβίβαση του σήματος στα προϊόντα και τις υπηρεσίες για τις οποίες το σήμα δεν είναι παραπλανητικό.

3. Κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου και καταβολής του σχετικού νομίμου παραβόλου, το OSIM καταχωρίζει την μεταβίβαση στο μητρώο σημάτων και τη δημοσιεύει στο Επίσημο δελτίο βιομηχανικής ιδιοκτησίας. Η μεταβίβαση είναι αντιτάξιμη σε τρίτους από της δημοσιεύσεώς της».

10 Ο νόμος 105/1992 περί των σχέσεων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου προβλέπει, στο άρθρο 154, τα εξής:

«Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφώνησαν την υπαγωγή στη δικαιοδοσία ορισμένου δικαστηρίου διαφοράς η οποία ανέκυψε μεταξύ τους ή διαφορών οι οποίες θα προκύψουν από την πράξη που συνήψαν, το εν λόγω δικαστήριο αποκτά διεθνή δικαιοδοσία, εκτός εάν:

1. το δικαστήριο είναι αλλοδαπό και η ένδικη διαφορά υπάγεται στην αποκλειστική δικαιοδοσία ρουμανικού δικαστηρίου·

2. το δικαστήριο είναι ρουμανικό και ένα από τα συμβαλλόμενα μέρη προβάλλει ότι αλλοδαπό δικαστήριο έχει αποκλειστική δικαιοδοσία.»

11 Το άρθρο 157 του νόμου αυτού προβλέπει τα εξής:

«Το δικαστήριο το οποίο επιλαμβάνεται της αγωγής ελέγχει αυτεπαγγέλτως εάν έχει δικαιοδοσία επί της υποθέσεως η οποία άπτεται σχέσεων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου και, αν διαπιστώσει ότι ούτε το ίδιο, ούτε οποιοδήποτε άλλο ρουμανικό δικαστήριο έχει δικαιοδοσία, απορρίπτει την αγωγή ως μη υπαγόμενη στη δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

12 Η Taser International, της οποίας η έδρα είναι στις Ηνωμένες Πολιτείες, συνήψε, στις 4 Απριλίου και στις 12 Σεπτεμβρίου 2008, δύο συμβάσεις μη αποκλειστικής διανομής με την Gate 4. Δυνάμει των συμβάσεων αυτών, η Gate 4 και ο διαχειριστής της, ο C. M. Anastasiu, ανέλαβαν την υποχρέωση να μεταβιβάσουν στην αντισυμβαλλομένη τους τα σήματα Taser International τα οποία είχαν καταχωρίσει ή των οποίων την καταχώριση είχαν ζητήσει στη Ρουμανία.

13 Κατόπιν της αρνήσεως της Gate 4 και του C. M. Anastasiu να εκπληρώσουν την ως άνω συμβατική υποχρέωση, η Taser International προσέφυγε στο Tribunalul București (πρωτοδικείο Βουκουρεστίου). Παρά την ύπαρξη στις ως άνω συμβάσεις ρητρών διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίου των Ηνωμένων Πολιτειών, η Gate 4 και ο C. M. Anastasiu παρέστησαν ενώπιον του οικείου ρουμανικού δικαστηρίου χωρίς να αμφισβητήσουν τη δικαιοδοσία του. Με την από 31 Μαΐου 2011 απόφαση, το Tribunalul București τους υποχρέωσε να προβούν σε όλες τις αναγκαίες διατυπώσεις ώστε να καταχωρισθεί η μεταβίβαση.

14 Κατόπιν της επικυρώσεως της αποφάσεως αυτής από το Curtea de Apel București (εφετείο Βουκουρεστίου), η Gate 4 και ο C. M. Anastasiu άσκησαν αναίρεση ενώπιον του Înalta Curte de Casație și Justiție (Ανώτατο Ακυρωτικό Δικαστήριο). Καίτοι η δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων ως προς την εν λόγω ένδικη διαφορά ουδέποτε αμφισβητήθηκε από τους διαδίκους, το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι στο ίδιο απόκειται να αποφανθεί αυτεπαγγέλτως επί του ζητήματος αυτού.

15 Υπό τις συνθήκες αυτές, το ως άνω δικαστήριο διερωτάται εάν ο κανονισμός 44/2001 εφαρμόζεται στη διαφορά της οποίας καλείται να επιληφθεί, καθόσον οι διάδικοι επέλεξαν, προς επίλυση των διαφορών τους, δικαστήριο τρίτου κράτους σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και όχι κάποιο από τα δικαστήρια κράτους μέλους, όπως προβλέπει το άρθρο 23, παράγραφος 1, του προαναφερθέντος κανονισμού. Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι τέτοια ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων τρίτου κράτους θα μπορούσε, καθεαυτή, να εμποδίσει την παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπεται στο άρθρο 24 του ίδιου κανονισμού.

16 Εντούτοις, στην περίπτωση που κριθεί εφαρμοστέος ο τελευταίος ως άνω κανόνας, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν θα έπρεπε, τότε, να αρνηθεί τη διεθνή δικαιοδοσία του για άλλο λόγο.

17 Επιπροσθέτως, πρέπει να εξακριβωθεί η δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 22 του κανονισμού 44/2001, προκειμένου να κριθεί εάν διαφορά σχετική με υποχρέωση μεταβιβάσεως σήματος, ικανή να οδηγήσει σε σχετική καταχώριση βάσει της εθνικής νομοθεσίας, εμπίπτει στο σημείο 4 του άρθρου αυτού.

18 Υπό τις συνθήκες αυτές το Înalta Curte de Casație și Justiție αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το εξής προδικαστικό ερώτημα:

«1) Έχει το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 την έννοια ότι η έκφραση «των περιπτώσεων όπου η διεθνής δικαιοδοσία απορρέει από άλλες διατάξεις του παρόντος κανονισμού» περιλαμβάνει επίσης την περίπτωση κατά την οποία τα συμβαλλόμενα μέρη συμβάσεως μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων επί σήματος καταχωρισμένου σε κράτος μέλος της Ένωσης όρισαν, κατά τρόπο αναμφίλεκτο και αδιαμφισβήτητο, ότι δικαιοδοσία για κάθε διαφορά σχετική με την εκπλήρωση των συμβατικών υποχρεώσεων έχουν τα δικαστήρια κράτους το οποίο δεν είναι μέλος της Ένωσης, στο οποίο ο ενάγων έχει την κατοικία (έδρα) του, όταν ο ενάγων προσέφυγε σε δικαστήριο κράτους μέλους της Ένωσης στο έδαφος του οποίου έχει την κατοικία (έδρα) του ο εναγόμενος;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως στο ως άνω ερώτημα:

α) Έχει το άρθρο 23, παράγραφος 5, του κανονισμού 44/2001 την έννοια ότι δεν αφορά ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίων κράτους το οποίο δεν είναι μέλος της Ένωσης, με αποτέλεσμα το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού να καθορίσει τη διεθνή δικαιοδοσία βάσει των κανόνων ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που προβλέπονται στο εθνικό δίκαιο;

β) Δύναται διαφορά η οποία έχει ως αντικείμενο την εκπλήρωση, διά της δικαστικής οδού, της υποχρεώσεως μεταβιβάσεως των δικαιωμάτων επί σήματος καταχωρισμένου σε κράτος μέλος της Ένωσης, η οποία ανελήφθη με σύμβαση συναφθείσα μεταξύ των διαδίκων στην εν λόγω διαφορά, να θεωρηθεί ως αφορώσα δικαίωμα το οποίο «επιδέχεται κατάθεση ή καταχώριση», κατά το άρθρο 22, σημείο 4, του ως άνω κανονισμού, λαμβανομένου υπόψη ότι, βάσει του δικαίου του κράτους στο οποίο είναι καταχωρισμένο το σήμα, η μεταβίβαση των δικαιωμάτων επί σήματος υπόκειται σε καταχώριση στο μητρώο σημάτων και σε δημοσίευση στο Επίσημο δελτίο βιομηχανικής ιδιοκτησίας;

3) Σε περίπτωση αρνητικής απαντήσεως [στο πρώτο ερώτημα], αντιβαίνει στο άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 η διαπίστωση, από το δικαστήριο που επελήφθη της υποθέσεως βάσει του άρθρου 2 του κανονισμού, σε κατάσταση όπως η περιγραφόμενη στο ως άνω ερώτημα 1, ότι το ίδιο στερείται διεθνούς δικαιοδοσίας, έστω και αν ο εναγόμενος παρέστη ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, ακόμη και στον τελευταίο βαθμό, χωρίς να αμφισβητήσει τη διεθνή δικαιοδοσία;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος και επί του δεύτερου ερωτήματος, στοιχείο α'

19 Με το πρώτο του ερώτημα και με το δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', το αιτούν δικαστήριο ζητεί, κατ' ουσίαν, να διευκρινιστεί, εάν τα άρθρα 23, παράγραφος 5, και 24 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο διαφοράς σχετικής με τη μη εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως, για την επίλυση της οποίας ο ενάγων προσέφυγε στα δικαστήρια κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει ο εναγόμενος την έδρα του, η δικαιοδοσία των εν λόγω δικαστηρίων δύναται να απορρέει από το

άρθρο 24 του κανονισμού αυτού όταν ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί τη δικαιοδοσία τους, καίτοι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων τρίτου κράτους.

20 Υπενθυμίζεται ότι ο κανονισμός 44/2001 εφαρμόζεται επί διαφορών μεταξύ εναγομένου ο οποίος έχει την κατοικία του σε κράτος μέλος και ενάγοντος από τρίτο κράτος (βλ., κατ' αναλογίαν, απόφαση Owusu, C-281/02, EU:C:2005:120, σκέψη 27).

21 Επιπροσθέτως, το άρθρο 24, πρώτη περίοδος, θεσπίζει κανόνα διεθνούς δικαιοδοσίας εδραζόμενο στην παράσταση του εναγομένου ως προς όλες τις ένδικες διαφορές στις οποίες η διεθνής δικαιοδοσία του επιληφθέντος δικαστηρίου δεν απορρέει από άλλες διατάξεις του κανονισμού αυτού. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το δικαστήριο επελήφθη της διαφοράς κατά παράβαση των διατάξεων του εν λόγω κανονισμού, η δε εφαρμογή της έχει ως συνέπεια ότι η παράσταση του εναγομένου μπορεί να λογίζεται ως σιωπηρή αποδοχή της διεθνούς δικαιοδοσίας του επιληφθέντος δικαστηρίου και, επομένως, ως παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του (απόφαση Cartier parfums-lunettes και Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, σκέψη 34).

22 Το άρθρο 24, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού 44/2001 εισάγει εξαιρέσεις στον κανόνα αυτόν. Ορίζει ότι δεν χωρεί σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου το οποίο έχει επιληφθεί της υποθέσεως οσάκις ο εναγόμενος προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, δηλώνοντας κατά τον τρόπο αυτό τη βούλησή του να μην αποδεχθεί τη διεθνή δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου, ή οσάκις πρόκειται για ένδικες διαφορές για τις οποίες το άρθρο 22 του εν λόγω κανονισμού προβλέπει κανόνες αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας (απόφαση Cartier parfums-lunettes και Axa Corporate Solutions assurances, C-1/13, EU:C:2014:109, σκέψη 35).

23 Επομένως, ο γενικός κανόνας περί παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου εφαρμόζεται, πλην των περιπτώσεων οι οποίες περιλαμβάνονται ρητώς μεταξύ των εξαιρέσεων της ως άνω δεύτερης περιόδου του άρθρου 24. Εφόσον η παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας, κατά την έννοια του άρθρου 23 του κανονισμού 44/2001 δεν περιλαμβάνεται μεταξύ των ως άνω εξαιρέσεων, το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει ότι, από την όλη οικονομία και τους σκοπούς του κανονισμού αυτού, δεν προκύπτουν λόγοι για τους οποίους οι διάδικοι κωλύονται να υπαγάγουν εκουσίως τη διαφορά τους σε δικαστήριο άλλο από το συμφωνηθέν (βλ. κατ' αυτήν την έννοια απόφαση ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, σκέψη 25).

24 Το σκεπτικό αυτό ισχύει τόσο στην περίπτωση συμβάσεων που απονέμουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια κράτους μέλους, όσο και στην περίπτωση συμβάσεων που απονέμουν διεθνή δικαιοδοσία στα δικαστήρια τρίτου κράτους, δεδομένου ότι η σιωπηρή παρέκταση διεθνούς δικαιοδοσίας δυνάμει του άρθρου 24, πρώτη περίοδος, του κανονισμού 44/2001, βασίζεται σε σκόπιμη επιλογή των διαδίκων της διαφοράς που σχετίζεται προς τη δικαιοδοσία αυτή (βλ. απόφαση A, C-112/13, EU:C:2014:2195, σκέψη 54). Επομένως, όπως προκύπτει από την προηγούμενη σκέψη της παρούσας αποφάσεως, το ζήτημα σχετικά με τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 23 του ως άνω κανονισμού δεν είναι κρίσιμο.

25 Κατόπιν του συνόλου των προεκτεθέντων, στο πρώτο ερώτημα και στο δεύτερο ερώτημα, στοιχείο α', πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι τα άρθρα 23, παράγραφος 5, και 24 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο διαφοράς απορρέουσας από τη μη εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως, στο πλαίσιο στης οποίας ο ενάγων προσέφυγε στα δικαστήρια κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει ο εναγόμενος την έδρα του, η δικαιοδοσία των εν λόγω δικαστηρίων δύναται να απορρέει από το άρθρο 24 του κανονισμού αυτού εφόσον ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί τη δικαιοδοσία τους, καίτοι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων τρίτου κράτους.

Επί του δευτέρου ερωτήματος, στοιχείο β'

26 Με το δεύτερό του ερώτημα, στοιχείο β', το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν τα άρθρα 22, σημείο 4, και 24 του κανονισμού 44/2001 έχουν την έννοια ότι διαφορά απορρέουσα από τη μη εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως μεταβιβάσεως σημάτων, όπως η επίμαχη στην υπόθεση της κύριας δίκης, εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του ως άνω άρθρου 22, σημείο 4 και, συνεπώς, στις εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα περί σιωπηρής παρεκτάσεως της διεθνούς δικαιοδοσίας του δικαστηρίου το οποίο έχει επιληφθεί της διαφοράς, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 24, δεύτερη περίοδος, του κανονισμού αυτού.

27 Βάσει του άρθρου 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, σε θέματα καταχωρίσεως ή κύρους σημάτων, τα δικαστήρια του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου η κατάθεση ή η καταχώριση ζητήθηκε έχουν αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία. Επομένως, η εφαρμογή της διατάξεως αυτής στην υπόθεση της κύριας δίκης θα επαγόταν την αποκλειστική διεθνή δικαιοδοσία των ρουμανικών δικαστηρίων.

28 Εντούτοις, υπό τις συνθήκες της διαφοράς της κύριας δίκης, δεν χρειάζεται να κριθεί εάν αξίωση εκπληρώσεως συμβατικής υποχρεώσεως μεταβιβάσεως σημάτων εμπίπτει πράγματι στο άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού 44/2001, δεδομένου ότι τα ρουμανικά δικαστήρια έχουν, εν πάση περιπτώσει, δικαιοδοσία να επιληφθούν της εν λόγω διαφοράς. Πράγματι, στην περίπτωση που το ως άνω άρθρο 22, σημείο 4, του κανονισμού αυτού εφαρμοζόταν στην οικεία διαφορά, τα δικαστήρια των οποίων η δικαιοδοσία θα απέρρεε από τη συγκεκριμένη διάταξη θα ήταν τα ίδια με εκείνα των οποίων η δικαιοδοσία θα προέκυπτε κατ' εφαρμογήν του άρθρου 24, πρώτη περίοδος, του κανονισμού αυτού, καθόσον ο εναγόμενος στην υπόθεση της κύριας δίκης παρέστη ενώπιον των ρουμανικών δικαστηρίων χωρίς να αμφισβητήσει τη δικαιοδοσία τους.

29 Από τις ανωτέρω σκέψεις προκύπτει ότι παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα, στοιχείο β'.

Επί του τρίτου ερωτήματος

30 Με το τρίτο του ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί να διευκρινιστεί εάν το άρθρο 24 του κανονισμού 44/2001 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται, στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ συμβαλλομένων που έχουν συνάψει σύμβαση περιέχουσα ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίων τρίτου κράτους, στο να κρίνει αυτεπαγγέλτως δικαστήριο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο εναγόμενος έχει την έδρα του και ενώπιον του οποίου ασκήθηκε αγωγή, ότι δεν έχει δικαιοδοσία, καίτοι ο ίδιος ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί την δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου.

31 Όπως προκύπτει από την απάντηση που δόθηκε στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα, η ύπαρξη ρήτρας διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίων τρίτου κράτους δεν αντιτίθεται στη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 24 του κανονισμού 44/2001.

32 Επιπροσθέτως, από τη δεύτερη και την ενδέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού 44/2001 προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός σκοπεί στην ενοποίηση των κανόνων συγκρούσεως διεθνούς δικαιοδοσίας στις αστικές και εμπορικές υποθέσεις μέσω κανόνων δικαιοδοσίας που παρουσιάζουν υψηλό βαθμό προβλεψιμότητας. Επομένως, ο κανονισμός 44/2001 επιδιώκει την επίτευξη σκοπού που αφορά την ασφάλεια δικαίου και ο οποίος συνίσταται στην ενίσχυση της δικαστικής προστασίας των εγκατεστημένων εντός της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ατόμων, παρέχοντας ταυτόχρονα στον μεν ενάγοντα τη δυνατότητα να προσδιορίζει ευχερώς το δικαστήριο στο οποίο μπορεί να ασκήσει αγωγή, στον δε εναγόμενο τη δυνατότητα να προβλέπει ευλόγως το δικαστήριο ενώπιον του οποίου μπορεί να εναχθεί (βλ. απόφαση Falco Privatstiftung και Rabitsch, C-533/07, EU:C:2009:257, σκέψεις 21 και 22).

33 Έτσι, το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι, καθόσον οι κανόνες αποκλειστικής διεθνούς δικαιοδοσίας κατά την έννοια του άρθρου 22 του κανονισμού 44/2001 δεν εφαρμόζονται, το δικαστήριο που επελήφθη της διαφοράς υποχρεούται να δεχθεί ότι έχει διεθνή δικαιοδοσία εφόσον ο εναγόμενος παρίσταται

ενώπιόν του και δεν προτείνει ένσταση ελλείψεως διεθνούς δικαιοδοσίας, δεδομένου ότι τούτο συνιστά σιωπηρή παρέκταση της διεθνούς δικαιοδοσίας κατά την έννοια του άρθρου 24 του κανονισμού αυτού (βλ. κατ' αυτήν την έννοια απόφαση ČPP Vienna Insurance Group, C-111/09, EU:C:2010:290, σκέψεις 26 και 33).

34 Εξάλλου, το ίδιο θα ίσχυε και αν η διεθνής δικαιοδοσία του δικαστηρίου απέρρεε από το άρθρο 22 του κανονισμού 44/2001.

35 Συγκεκριμένα, λαμβανομένης υπόψη της θέσεως της διατάξεως αυτής εντός του συστήματος του εν λόγω κανονισμού, καθώς και του επιδιωκόμενου σκοπού, είναι σαφές ότι οι κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας που προβλέπει έχουν αποκλειστικό και επιτακτικής φύσεως χαρακτήρα, ο οποίος δεσμεύει με ιδιαίτερη ισχύ τόσο τους ιδιώτες, όσο και το δικαστήριο (βλ. κατ' αυτήν την έννοια απόφαση Solvay, C-616/10, EU:C:2012:445, σκέψη 44).

36 Κατόπιν των ανωτέρω, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 24 του κανονισμού 24/2001 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται, στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ συμβαλλομένων οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση περιέχουσα ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίων τρίτου κράτους, στο να κρίνει αυτεπαγγέλτως δικαστήριο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο εναγόμενος έχει την έδρα του και ενώπιον του οποίου ασκήθηκε αγωγή, ότι δεν έχει δικαιοδοσία, καίτοι ο ίδιος ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί την δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου.

Επί των δικαστικών εξόδων

37 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σε αυτό απόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (έκτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) **Τα άρθρα 23, παράγραφος 5 και 24 του κανονισμού (ΕΚ) 44/2001 του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 2000, για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις, έχουν την έννοια ότι, στο πλαίσιο διαφοράς απορρέουσας από τη μη εκπλήρωση συμβατικής υποχρεώσεως, στο πλαίσιο στης οποίας ο ενάγων προσέφυγε στα δικαστήρια κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου έχει ο εναγόμενος την έδρα του, η δικαιοδοσία των εν λόγω δικαστηρίων δύναται να απορρέει από το άρθρο 24 του κανονισμού αυτού εφόσον ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί τη δικαιοδοσία τους, καίτοι η μεταξύ των διαδίκων σύμβαση περιλαμβάνει ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ των δικαστηρίων τρίτου κράτους.**

2) **Το άρθρο 24 του κανονισμού 24/2001 έχει την έννοια ότι αντιτίθεται, στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ συμβαλλομένων οι οποίοι έχουν συνάψει σύμβαση περιέχουσα ρήτρα διεθνούς δικαιοδοσίας υπέρ δικαστηρίων τρίτου κράτους, στο να κρίνει αυτεπαγγέλτως δικαστήριο του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου ο εναγόμενος έχει την έδρα του και ενώπιον του οποίου ασκήθηκε αγωγή, ότι δεν έχει δικαιοδοσία, καίτοι ο ίδιος ο εναγόμενος δεν αμφισβητεί την δικαιοδοσία του εν λόγω δικαστηρίου.**

(υπογραφές)